

PÖLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Linnuliha turukorralduslikud nõuded ja märgistamise erinõuded

Aivar Alt
Juhtivspetsialist
5. mai 2022

1

PÖLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

Seadusandlik taust

- Turustusnormid kodulinnuliha sektoris kehtestati EL Nõukogu määrusega (EÜ) 1234/2007 (ühise turukorralduse ühtne määrus), mis on tänaseks tunnistatud kehtetuks ja asendatud Parlamendi ja Nõukogu määrusega (EL) nr **1308/2013**
- Üksikasjalikud rakenduseeskirjad kehtestati Euroopa Komisjoni määrusega (EÜ) nr **543/2008**
- Turustusnormid hõlmavad linnurümpade, nende osade ja rupsi loetelusid, klassifitseerimist kehaehituse, välimuse ja massi järgi, esitusviisi, toodete müüginimetuse märkimist, vabatahtlikke märkeid jahutusmeetodite ja linnupidamisviiside kohta, teatavat liiki linnuliha säilitus- ja veotingimusi.

2

Turustusnormide eesmärk kodulinnuliha sektoris

- tagada tarbijate jaoks linnuliha müügi pakenditel korrektne, ühesugustel, määruses sätestatud alustel loodud info, et tarbijal oleks poes võimalik langetada teadlik valik;
- tagada aus konkurents linnulihast tooteid müügiks pakkuvate ettevõtete toodete müüginimetuste kasutamisel;
- tarbija petmise ärahoidmine - näiteks lubatud normist kõrgema veesisaldusega töötlemata, s.o maitsestatamata kujul linnuliha (jahutatuna või külmutatuna) jõudmist tarbijateni.

3

Kodulinnuliha turustusnormid reguleerivad:

- linnurümpade, nende jaotustükkide ja rupsi loetelusid;
- kehaehituse, välimuse ja massi alusel klassifitseerimist;
- esitusviisi;
- toodete müüginimetuste märkimist;
- jahutusmeetodite ja linnupidamisviiside vabatahtlikke märgete kasutamist;
- külmutatud kanade, jaotustükkide veesisalduse piirmäärasid ning selle kontrollimiseks järelevalvesüsteemi määratlemist tapamajades ja kõigis turustusetappides.

4

PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

Linnurümbad

Kodukana (*Gallus domesticus*):

- tibud, **broiler** (*Hähnchen, Masthuhn (DE); chicken, broiler (ENG); pollo (IT)*) – painduva (mitteluustunud) rinnakukiiluga lind;
- kuked, **kanad** (*Suppenhuhn (DE); hen, boiling fowl (ENG); gallina (IT)*) – hautamiseks või keetmiseks mõeldud kodulinnud – jäiga (luustunud) rinnakukiiluga lind.

Kalkunid, pardid, mullardid, haned, pärلكanad:

- (noor) kalkun, part (pardipoeg), hani (hanepoeg), pärلكana – painduva (mitteluustunud) rinnakukiiluga lind;
- kalkun, part, hani, pärلكana – jäiga (luustunud) rinnakukiiluga lind.

5

PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

Linnurümpade jaotustükkide nimetused

- pool,
- veerand,
- lahtilõikamata koivad,
- rind,
- koib,
- koib koos seljaosaga,
- kints,
- sääretükk,
- tiib,
- lahtilõikamata tiivad,
- rinnafilee - konditustatud rind, mis koosneb mõlemast või ühest rinnapooldest. Kalkuni rinnafilee võib koosneda ainult sisemisest rinnalihasest,
- rinnafilee koos harkluuga,
- rinnaliha - pardi ja hane rinnafilee koos naha, rinnalihast katva nahaaluse rasvkoega ning ilma sisemise rinnalihaset,
- kalkuni konditustatud koivaliha.

6

PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

Linnurümpade jaotustükkide nimetused

- Tooteid, mida määruse 543/2008 artiklis 1 (loetelus eelpool) ei ole määratletud, võib turustada ainult selliste nimetuste all, mis ei vii tarbijat sel määral eksitusse, et ta ajaks need segamini teiste artiklis 1 osutatud toodetega (artikkel 5 punkt 1).
- „Broileri sisefilee“ nimetust, millega mitmed käitlejad on tähistanud broileri rinnafilee sisemist rinnalihast (*Pectoralis minor*) ei tohi kasutada, kuna tegemist on „rinnafilee“ ühe osaga. Sobiv müüginimetus sellele tükile oleks nt „rinnafilee sisetükk“
- „Broilerifilee“ kui teine laialdaselt väärkasutatud mõiste, millega tähistatakse broileri rinnafileed, peabki kandma nimetust „broileri rinnafilee“

7

PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

Turukorralduslikud märgistusnõuded kehtivad:

- linnurümpadele („ahjubroiler“, „part“);
- jaotustükkidele („broileri rinnafilee“, „broileri poolkoivad“, „pardikoib“, „kalkunikintsuliha“);
- rupsile („külmutatud broilerimaks“, „pardimaks“);
- kodulinnulihast valmististele („broileri rinnafilee klassikalises marinaadis“, „tomati-basiiliku broilerikintsuliha“) – kodulinnuliha, mida on töödeldud viisil, millest ei piisa lihaskiu sisemise struktuuri muutmiseks.

8

PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

Näited veebipoodidest 05.05.22 seisuga

9

PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

Näited veebipoodidest 05.05.22 seisuga

10

PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

Näited veebipoodidest 05.05.22 seisuga

11

PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

Näited veebipoodidest 05.05.22 seisuga

12

PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

Näited veebipoodidest 05.05.22 seisuga

13

PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

Näited veebipoodidest 05.05.22 seisuga

14

PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

Näited veebipoodidest 05.05.22 seisuga

15

Täna kuulamast!

Aivar Alt

16